

Med Martha mot matsvinn

Översikt - initiativ för minskat matsvinn i åländska livsmedelsaffärer

- X Tillämpas
/ Tillämpas delvis
O Tillämpas inte

Åtgärd/initiativ	Mathias Eriksson (Kantarellen, Mattssons, Mathis Hallen, Punkten)
1. Mål för minskning av matsvinnet	X
2. Matsvinnet vägs och registreras för uppföljning	X
3. Allt matavfall komposteras	/
4. Personalen utbildas i matsvinnfrågor	/
5. Avtal oberoende leveransens storlek	X
6. Livsmedel skänks till välgörande ändamål	X
7. Livsmedel med kort datum förädlas	/
8. Livsmedel skänks till djurfoder	X
9. Ledning stöttar globala hållbarhetsmålet om matsvinn	X
10. Arbetar enligt Food Recovery Hierarchy	X
11. All personal aktiv i strävan mot matsvinn	/

Förklaring

1. Genom ett konkret mål för minskat matsvinn visar butiken en vilja till förbättring och håller ständigt matsvinnfrågan på agendan.
2. Genom att väga och följa upp matsvinnet är affärerna medvetna om nuläget och kan mer aktivt arbeta med målen. Då personalen uppskattar mängden matsvinn istället för att väga blir ofta uppföljningen felaktig eftersom uppskattningarna i regel är 1/3 mindre än den reella vikten.
3. Kompostering av förpackade livsmedel istället för att slänga hela förpackningar innehållande livsmedel som blandavfall.
4. En utbildad personal lyfts i flera sammanhang upp som en nyckelfaktor i livsmedelsaffärernas minskning av matsvinn.
5. Avtal som främjar stora beställningar kan öka livsmedelsaffärens matsvinn genom att de känner sig ekonomiskt pressade att köpa in större volymer än de behöver. Avtal oberoende storlek på beställning är alltså att föredra.
6. På Åland skänks livsmedel i första hand till Matbanken.
7. Livsmedel med skönhetsfläckar eller livsmedel med kort datum kan förädlas till andra produkter som matsvinnsförebyggande åtgärd.
8. Livsmedel som av olika orsaker inte kan skänkas vidare som människoföda ändå ges/säljas vidare till djurfoder.
9. I de globala hållbarhetsmålen är mål 12 ”Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster”. Ett undermål är att halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet till år 2030.
10. Food Recovery Hierachy är en modell för tillvaratagande av resurser. I första hand ska matsvinnet minskas, sedan doneras till behövande, användas till djurfoder, användas för tillvaratagande av energi, kompostering och i sista hand slängas som blandavfall.
11. En personal som aktivt medverkar i strävan mot svinn kan leda till nya initiativ. Egen uppföljning av siffror gör att arbetet utvärderas så frekvent som ansvarspersonen önskar.

Initiativ för minskat matsvinn: Mathias Eriksson (Kantarellen, Mattssons, Mathis Hallen, Punkten) VD Dan-Johan Dahlblom

1. Mål för minskning av matsvinnet

Vi har såklart en nollvision, men i likhet med nollvisioner för olyckor så är detta nästan omöjligt att uppnå. Vi får ta del av kedjans siffror om matsvinn i Kesko-affärerna och de som är bäst i klassen ligger på ett matsvinn på kring 1,9 %. Vårt mål är att också vår siffra ska börja på 1, alltså högst 1,9 %.

2. Matsvinnet vägs och registreras för uppföljning

Alla livsmedel måste lämna vårt system på något sätt, även det som inte säljs. Det innebär att förpackningar som blir matsvinn ”blippas” ut och varor på lösvikt, som frukt och grönt, vägs.

3. Allt matavfall komposteras

En av våra affärer har börjat med kompostering i större grad. Varor på lösvikt komposteras såklart, men i butiken tas påläggsskinkan ut ur förpackningen och de olika delarna sorteras som plast, kompost och brännbart avfall. Butikens arbete har inspirerat övriga affärer i företaget och vi kommer troligtvis att börja tillämpa detta genomgående.

4. Personalen utbildas i matsvinsfrågor

I våra Kesko-utbildningar som delar av personalen går på är matsvinn ständigt ett tema. Varje utbildning innehåller åtminstone något om matsvinn. Vi har stundvis en del omsättning bland personal vilket leder till vissa svårigheter med kontinuitet, men trots att alla inte har gått utbildningar så ser vi gärna att vår personal är aktiv i strävan att minska matsvinnet.

5. Avtal oberoende leveransens storlek

Vårt avtal är oberoende storlek så vi känner oss inte pressade till att köpa in större volymer än vi behöver.

6. Livsmedel skänks till välgörande ändamål

Vi samarbetar med Matbanken. Vi välkomnar också initiativ som skulle underlätta samarbetet mellan oss och Matbanken.

Ett exempel kan vara en app, där vi kan lägga ut att vi har livsmedel tillgängliga så att alla Matbankens volontärer kan få meddelande om detta och att en volontär som hämtar livsmedlen sedan kan kvittera meddelandet. På det sättet skulle livsmedlen faktiskt alltid nå fram till de behövande och det skulle underlätta för de som engagerar sig i Matbanken.

7. Livsmedel med kort datum förädlas

I vissa fall förädlar vi livsmedel. Om vi har mycket lax med kort datum kan vi till exempel skicka den på rökning då den ännu är färsk.

8. Livsmedel skänks till djurfoder

Vi skänker en del livsmedel till djurfoder som lokala uppfödare hämtar.

9. Ledningen stöttar globala hållbarhetsmålet om matsvinn

Vi stöttar målet. För att nå målet är det viktigt med praktiska lösningar framför teoretiska visioner. Det behövs stöd i arbetet, även från konsumenten, och en diskussion om matsvinn. Då det kommer till teoretiska visioner och mål på politisk nivå är det viktigt att butikerna involveras och känner sig delaktiga.

10. Arbetar enligt Food Recovery Hierarchy

Trots att modellen i sig inte är något vi har tänkt på tidigare så jobbar vi på det sättet. Matsvinn är pengar som går rakt ut ur vårt företag, så det ligger såklart i vårt största intresse att i första hand minska svinnet.

11. All personal aktiv i strävan mot matsvinn

Personalen jobbar ofta på samma avdelning, vilket innebär att en person kan följa varan från att den plockas upp på hyllan tills att den säljs, eller eventuellt slängs.

